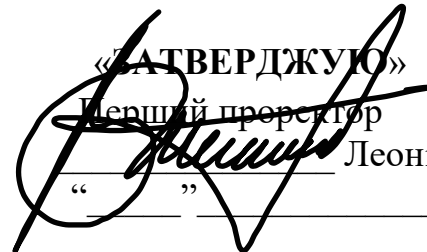

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра управління гірничим виробництвом та охорони праці

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

«___» _____ Леонід БАЧУРІН
_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 19 «Охорона праці в базових галузях»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший (бакалавр)

Спеціальність (ості) 263 Цивільна безпека

(шифр і назва спеціальності (тей))

Освітня програма Цивільна безпека

(назва освітньої програми, для обов'язкових дисциплін)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в базових галузях»
(повна назва дисципліни)
для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 263 Цивільна безпека

Розробник: Сергієнко О.І. к.т.н., доцент, доцент кафедри управління гірничим виробництвом та охорони праці.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління гірничим виробництвом та охорони праці

Протокол № 1 від “04” вересня 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань 26 Цивільна безпека
(шифр, назва)

Протокол № 1 від “07” вересня 2023 р.

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	6	6
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	180	180
лекцій:	48	6
практичні заняття:	-	-
лабораторні заняття:	32	6
семінари:	-	-
самостійна робота:	100	168
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Дисципліну викладають	Сергієнко О.І. https://donntu.edu.ua/gorn/ugv (oleksandr.serhienko@donntu.edu.ua)	

Передумови для вивчення дисципліни:

- пожежна безпека виробництв;
- надійність технологічного обладнання;
- економіка безпеки праці.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Охорона праці в базових галузях» є надання здобувачам вищої освіти необхідних теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для створення безпечних та нешкідливих умов праці у виробничих умовах промисловості та будівництва, а саме ознайомлення здобувачів з положеннями і правилами охорони праці, вимогами виробничої санітарії, пожежної безпеки на об'єктах промисловості.

Загальні компетентності:

ЗК09. Навики здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності:

ФК11. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

ФК12. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.

ФК13. Здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек.

ФК15. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.

ФК20. Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.

ФК25. Готовність до застосовування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайної ситуації, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

ФК26. Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.

ФК27. Здатність організовувати та проводити навчання працівників підприємств, установ та організацій і населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій.

Програмні результати навчання:

ПРН03. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

ПРН04. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.

ПРН07. Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.

ПРН11. Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.

ПРН21. Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.

ПРН25. Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефаківців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

3. Очікувані результати навчання

Знання:

- особливості шкідливих факторів виробництва, їх нормування, засоби і заходи захисту працюючих;
- небезпеки, що виникають під час експлуатації техніки і провадження технологій виробництва;
- причини травматизму і професійних захворювань на промислових об'єктах;
- вимоги нормативно-правових документів з охорони праці в галузях виробництва;
- вимоги пожежної безпеки на об'єктах промисловості.

Уміння:

- обирати методи обмеження дії негативних факторів та виключати можливість їх впливу на працівників з метою контролю виконання вимог безпеки;
- застосовувати на практиці засоби і заходи індивідуального та колективного захисту від ураження електричним струмом, шкідливого впливу шуму та вібрації, промислових випромінювань;
- оцінювати середовище перебування стосовно особистої безпеки та безпеки колективу;
- проводити інструктажі і навчання робітників безпечним засобам робіт.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- екзамен.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Формою проведення поточного контролю з дисципліни «Охорона праці в промисловості та будівництві» є захист практичних робіт.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершальних етапах.

Поточний контроль знань студентів здійснюється на практичних заняттях і полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, відповіді на тести з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. В допомогу студентам викладачем проводяться консультації з питань курсу.

Семестровий контроль. Формою проведення семестрового контролю з дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» є письмовий іспит. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів роботи, відповідно до розподілу балів, які отримують студенти:

Для денної форми навчання

Л.р.1	Л.р.2	Л.р.3	Л.р.4	Л.р.5	Л.р.6	Інд.завд.	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
7	7	6	7	7	6	-	40	60	100
4	4	4	4	4	4	-	24		

Для заочного відділення

Л.р.1	Л.р.2	Л.р.3	Л.р.4	Інд.завд.	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
10	10	10	10	-	40	60	100
6	6	6	6	-	24		

Примітки: 1) Пр1, Пр2 і т.д. практичні роботи;

2) У числівнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоечасному виконанні)

Максимальний бал за кожну практичну роботу студент може отримати за умови своєчасного виконання згідно з розкладом занять та робочою програмою навчальної дисципліни.

Поточний контроль з дисципліни здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті як перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи, так і оцінювання виконання відповідних робіт.

Оцінюванню під час поточного контролю підлягають всі практичні роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Схема оцінювання з урахуванням вимог Положення про організацію освітнього процесу. Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Підсумкова семестрова оцінка з дисципліни виставляється на підставі сумарної кількості балів, які набрав студент у відповідності до таблиці:

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці.

Тема 2. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Тема 3. Безпека при експлуатації систем під тиском та кріогенної техніки.

Тема 4. Безпека праці при експлуатації машин і механізмів.

Тема 5. Електробезпека.

Тема 6. Пожежна безпека.

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
-	-	-	-
...	Усього годин		

6.3.Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Дослідження параметрів мікроклімату на робочому місці	4	2
2	Освітлення приміщень та його нормування	4	2
3	Дослідження забруднення повітряного середовища робочої зони	4	-
4	Дослідження запиленості повітряного середовища робочої зони	4	2
5	Контроль вмісту токсичних та вибухонебезпечних парогазових речовин в повітрі робочої зони	4	-
6	Засоби індивідуального захисту органів дихання	4	-
7	Усього годин	24	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Тема 1. Економічні і законодавчі питання охорони праці	16	28
2	Тема 2. Охорона праці в машинобудуванні	16	28

3	Тема 3. Охорона праці в хімічній промисловості	17	28
4	Тема 4. Охорона праці в будівництві	17	28
5	Тема 5. Охорона праці в гірничій промисловості	17	28
6	Тема 6. Охорона праці в адміністративних будівлях та приміщеннях	17	28
7	Усього годин	100	168

6.5. Індивідуальні та/або групові завдання

Індивідуальне завдання навчальним планом не передбачено.

7. Література

7.1. Основна

1. Атаманчук П. С., Мендерецький В. В., Панчук О. П. та ін. Охорона праці в галузі: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2013. – 224 с.
2. Батлук В.А., Кулик М. П., Яцюк Р. А. Охорона праці: навч. посіб. - Л.: Львівська політехніка, 2011. – 388 с.
3. Жидецкий В.Ц., Джигирей В.С., Мельников А.В. Основы охраны труда. - Л.: Афіша, 2010. – 350 с.
4. Зеркалов Д. В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551
5. Івах Р.М., Бедрій Я.І. Основи охорони праці: навч. посіб. - К.: Кондор, 2012. – 240 с
6. Шудренко І. В. Основи охорони праці : навч. посіб. / І. В. Шудренко. - Житомир : Видавець, О. О. Євенок, 2016. - 214 с.
7. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.
8. Васильченко О.В. Безпека експлуатації будівель і споруд та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: Навчальний посібник/О.В. Васильченко, Ю.В.Квітковський, Ю.В. Луценко, О.В. Миргород. – Х.: НУЦЗ, 2010. – 372 с.
9. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
10. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): навч. посібник / За заг. ред. І. П. Пістуна. – Львів : Тріада плюс, 2010. – 648 с.
11. Охорона праці (практикум): навч. посібник / За заг. ред. І. П. Пістуна. – Львів : Тріада плюс, 2011 – 436 с.

7.2. Допоміжна

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про охорону праці: Закон України. – К., 1992. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
3. ДБН А.3.2-2-2009 Охорона праці і промислова безпека у будівництві.
4. ДБН А.3.1-5-2009 Організація будівельного виробництва.
5. ДБН В.1.2-7-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Пожежна безпека.
6. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги.
7. ДСТУ 2293:2014. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.

7.3. Методична

1. Основи охорони праці. Методичні вказівки до лабораторних робіт / Укл. Я.О. Ляшок, В.М. Нестеренко, О.О. Браташ. – Красноармійськ: КП ДВНЗ ДонНТУ, 2010. – 55 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Реєстр НПАОП 2020 — 2021 <https://dnaop.com/398/reestr-npaop/>
2. ДБН А.3.2-2-2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві (32492) https://dnaop.com/html/32492/doc-ДБН_А.3.2-2-2009
3. Нормативні акти про охорону праці <https://dnaop.com/398/2428/>
4. Пожежна безпека (НАПБ) <https://dnaop.com/398/2469/>
5. Інструкції з охорони праці <https://dnaop.com/398/2471/>
6. Санітарні норми і правила <https://dnaop.com/398/2468/>